

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë - Akademija Pravde - Academy of Justice

---

Bilten

- * **Opšte aktivnosti**
- * **Aktivnosti iz Programa inicijalne obuke (ITP)**
- * **Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)**
- * **Aktivnosti za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava**

Februar 2023

Opšte aktivnosti

HRTF - Novi projekat Saveta Evrope "HELP na Zapadnom Balkanu"

Dana 2-3. februara 2023, Beograd – Više od 20 predstavnika Pravosudnih Akademija i Advokatskih komora Zapadnog Balkana, šest korisnika, vladini službenici u Evropskom sudu za ljudska prava i osoblje Saveta Evrope, okupilo se na dva dana razgovarati o rezultatima i prethodnim radnjama zajedničkog Horizontalnog programa EU/SE II „HELP na Zapadnom Balkanu“ gde su definisane aktivnosti za novi dvogodišnji projekat finansiran od Fonda za ljudska prava (HRTF).

Novi projekat „HELP na Zapadnom Balkanu“ ima za cilj povećanje kapaciteta i veština pravnih stručnjaka za efektivnu primenu evropskih standarda uglavnom kroz stručno usavršavanje i univerzitetsko obrazovanje na nacionalnom i regionalnom nivou. Specifični kursevi su identifikovani u bliskoj saradnji sa partnerima ZB-a i u koordinaciji sa Odeljenjem za sprovođenje presuda Evropskog suda za ljudska prava.

Sastankom je predsedavala Eva PASTRANA, Rukovodilac Odseka za pravosudnu obuku i ljudska prava, dok je dobrodošlicu učesnicima

poželeo g. Savet Evrope.

HELP kursevi podržavaju standarde Saveta Evrope i EU (izuzetno važni za ZB) i prilagođeni domaćim pravnim potrebama. Dotični kursevi se sprovode u saradnji sa institucijama za pravosudnu obuku i advokatskim komorama ZB, pri čemu neke od njih postaju sastavni deo nacionalnih programa obuke, a druge jačanjem regionalnog povezivanja dotičnih institucija i pravnih stručnjaka. Procenjujući potrebe za obukom partnerskih institucija u skladu sa razgovorima sa predstavnicima vladinih zvaničnika i Odeljenja za implementaciju Saveta Evrope, sledeći HELP kursevi su unapred odabrani kao prioritet za neke od partnera ZB-a.

- Zaustavljanje zlostavljanja
- KPT standardi
- Pravo na slobodu i sigurnost
- Alternative pritvoru
- Proceduralne garancije u krivičnom postupku i prava žrtava
- Pravosudno obrazloženje i ljudska prava
- Etika za sudije, tužioce i advokate
- Zaštita podataka i prava
- Zakon o porodici i ljudska prava
- Imovinska prava.

Akademija Pravde dočekala je predstavnika Odeljenja pravde SAD

Dana 16.02.2023. godine, Akademija Pravde je dočekala novog stalnog pravnog savetnika OPDAT-a g. Erin Cox i g. John P. Moran, pomoćnik šefa Kancelarije za obrazovanje pri Odeljenju pravde SAD (DOJ), Kancelarija za pravosudnu obuku (OLE).

G. Moran, dobio je zadatak da podrži Akademiju Pravde u izradi Programa Treninga za Trenere (TT), izradu materijala, vodiča/tutorijala za fizičku obuku i obuku na daljinu, metodologiju i

proces za procenu potreba i uticaja obuke. Kroz angažovanje g. Morana, OPDAT izražava kontinuiranu podršku Akademiji Pravde u unapređenju pravnog obrazovanja za sudije i tužioce.

Studijska poseta sudija Republike Kosovo Triru i Koblencu, Nemačka

---

Od 19-24. februara 2023. godine, uz podršku IRZ-a, realizovana je studijska poseta Akademiji Pravde Nemačke za sudije osme generacije Početne obuke.

Deo ove posete bili su g. Vatou Durguti, Predsedavajući Upravnog saveta Akademije Pravde, Enver Fejzullahu, Izvršni direktor Akademije Pravde g. Albert Zogaj, Predsednik Sudskog saveta Kosova i gđa. Mejreme Mema, v.d. Predsednika Vrhovnog suda.

Cilj ove posete bio je da se omogući praktično sagledavanje metoda rada u nemačkim

sudovima, razmena iskustava i jačanje kontakata između institucija dve zemlje.

U okviru ove posete, učesnici su imali priliku da se upoznaju sa regulativom pravosudnog sistema u Nemačkoj, sa posebnim naglaskom na krivično, građansko, porodično pravo, etička pitanja, komercijalna pitanja i mogućnost alternativnog rešavanja sporova u Nemačkoj.

Prema programu posete, sudije su posetile Prvostepeni sud u Triru i Apelacioni sud u gradu Koblencu u Nemačkoj i upoznale se sa njihovom organizacijom i radom, uključujući i praktično posmatranje sudskog ročišta.

Učesnici ove posete bili su 19 sudija i 2 službenika Akademije Pravde.

Studijska poseta je omogućena sudijama VIII generacije koji su završili Početnu obuku na Akademiji Pravde tokom 2021-2022.

Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)

Početna obuka za novoimenovane sudije generacije IX

U februaru mesecu održane su poslednje 4 sesije teorijske obuke za dve grupe sudija (ukupno 45). Nakon završene teorijske obuke, pristupilo se realizaciji praktične obuke u nadležnim sudovima pod nadzorom mentora u trajanju od 10 dana, kao i posete/obuke u 8 nesudskim institucijama.

Za prvu grupu održana je poslednja sesija modula Građansko upravno i ekonomsko pravo sa naglaskom na Imovinsko pravo i druga stvarna prava, u okviru koje je obrađeno: zaloga, hipoteka, založno pravo i pravo građenja.

Za drugu grupu sudija realizovane su 3 sesije obuke iz modula: Zakonik o krivičnom postupku gde je realizovana 1 sesija u okviru podmodula: 'Dokazi u krivičnom postupku' sa naglaskom na: kontrolu, uvid, međunarodni zahtevi, dokazivanje i prihvatljivost. Nakon ovog modula sledi i 1 sesija iz podmodula

Posebni postupci prema ZKPK i 1 sesija iz podmodula Alternativni postupci, u kom slučaju je obrađen Postupak opoziva alternativne štete kao i oslobađanje od kazne.

U okviru 'Programa obuke u nesudskim institucijama' za novoimenovane sudije, obavljene su posete sledećim institucijama: 'Agenciji za informacije i privatnost', 'Institut za sudsku medicinu', 'Policiji Kosova', 'Popravna služba', 'Carina Kosova', 'Probaciona služba', 'Ustavni sud' i 'Ombudsman'.

U okviru ovih poseta/obuka, sudije su imale priliku da se upoznaju sa ulogom i funkcijom dotičnih institucija, i unapređuju međuinstitucionalnu saradnju.

Početne obuke za novoimenovane tužioce generacije IX

Za 6 novoimenovanih tužilaca (od koji 1 na porodiljskom odsustvu), tokom februara održano je 16 sesija teorijske obuke i 12 dana praktične obuke.

Teorijska obuka je bila iz modula Zakonik o krivičnom postupku i podmodula: Uloga tužioca u fazi glavnog pretresa, početni, drugi i glavni pretres, Alternativni postupci, Optužnica, postupak razmatranja optužnice, Svedoci i oštećeni u krivičnom postupku, i Dokazi u toku istrage.

U okviru podmodula ‘Uloga tužioca u fazi sudskog pretresa’ održane su 4 sesije obuke u kojima su obrađene; Uloga državnog tužioca tokom početnog pretresa, uloga tužioca u drugom pretresu, uloga tužioca u glavnom pretresu i neposredno ispitivanje, unakrsno ispitivanje i ponovno ispitivanje svedoka.

Iz podmodula ‘Početni, drugi i glavni pretres’ održana je 1 sesija obuke na kojoj su obrađeni važni aspekti početnog pretresa i glavnog pretresa.

U okviru podmodula ‘Alternativni postupci’ održane su 2 sesije obuke na kojima su obrađena pravna pitanja iz privremene obustave postupka (član 320) i uslovi kada gonjenje nije

obavezno (član 231).

Iz podmodula ‘Optužnica i postupak razmatranja optužnice’ održano je 5 sesija obuke u okviru kojih se razmatralo: Podizanje optužnice, prava okrivljenog nakon prijema optužnice, izmena, proširenje i odbacivanje optužnice, predlozi za učinioce krivičnih dela sa mentalnim smetnjama, pod dejstvom alkohola i opojnih droga, i optužnica sa predlogom za pritvor.

U okviru podmodula ‘Svedoci i oštećeni u krivičnom postupku’ održana je 1 sesija obuke sa fokusom na Čitanje zapisnika.

Iz podmodula ‘Dokazi u toku istrage’ održane su 3 sesije obuke u okviru kojih su obrađene sledeće teme: Osiguranje dokaza u početnim radnjama policije, obezbeđenje dokaza kroz tajne i tehničke mere nadzora i istrage, dokazi u fazi istrage, pretresi-kontrola-sekvestracija i veštačenje.

U okviru Programa obuke u nesudskim institucijama, novoimenovani tužioci su posetili sledeće institucije: ‘Agenciju za informacije i privatnost’, ‘Institut za sudsku medicinu’, ‘Policiju Kosova’, ‘Popravnu službu’, ‘Carinu Kosova’, ‘Probacionu službu’, ‘Ustavni sud’ i instituciju ‘Ombudsmana’.

U okviru ovih poseta/obuka, tužioci su imali priliku da se upoznaju sa ulogom i funkcijom dotičnih institucija, i unapređuju međuinstitucionalnu saradnju.

Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)

Obuka: Svedoci saradnici

Dana 01-02. februara 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke, održana je obuka na temu ‘Svedoci saradnici’.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa Institutom svedoka saradnika u funkciji pravilne primene zakonskih odredbi prilikom podnošenja i obrazloženja zahteva za svedoke saradnike, kao i prilikom izrade sporazuma i utvrđivanje obaveza koje proizilaze iz sporazuma svedoka saradnika.

Na ovoj obuci razrađene su novine Zakonika o krivičnom postupku koje se odnose na dotični institut, u kojima je istaknuta uloga svedoka saradnika, slučajevi u kojima se može steći status svedoka saradnika, kao i druge specifičnosti postupka na osnovu o zakonodavstvu o zaštiti svedoka.

Drugog dana obuka je bila fokusirana na elemente koji moraju biti sadržani u sporazumu o saradnji svedoka saradnika sa državnim tužiocem, kao što su identitet državnog tužioca i lični podaci svedoka saradnika, obaveza svedoka saradnika da svedoči u svojstvu svedoka itd. U nastavku posebna pažnja posvećena je identifikaciji svedoka saradnika u

toku krivičnog postupka, sa naglaskom tokom istražnog postupka, pri čemu je naglašena uloga tužioca u tom pogledu, koji mora identifikovati potencijalnog svedoka saradnika, uzimajući u obzir radnje svakog saokrivljenog prilikom izvršenja krivičnog dela i na osnovu specifičnosti svakog od saokrivljenih a posebno ličnih osobina okrivljenih, njihovog odnosa, motiva i eventualno iskazanih slabosti u odnosu na okrivljene.

Sudije i tužioc koji su učestvovali na obuci imali su priliku da razgovaraju o predmetima iz dosadašnje sudske prakse, a time i izazovima i prednostima važećeg Zakonika o krivičnom postupku.

Metodologija obuke zasnovana je na interaktivnim diskusijama učesnika obuke i trenera.

Korisnici ove obuke bili su: 11 sudija nivoa Osnovnog suda iz svih regiona Kosova, kao i 12 tužilaca, od kojih 1 iz Kancelarije glavnog državnog tužioca, 1 iz Specijalnog tužilaštva i 10 iz osnovnih tužilaštava.

Obuka: Naknada, njene vrste i sudska praksa

Dana 01-02. februara 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke, održana je obuka na temu ‘Nadoknada, njene vrste i sudska praksa‘.

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija u vezi sa utvrđivanjem tužbenih zahteva za materijalnu i nematerijalnu štetu, i izvođenje relevantnih dokaza u vezi sa validacijom pravnog osnova.

Dva dana zaredom obuka je bila usmerena na utvrđivanje uzroka štete i vrste odgovornosti za naknadu pričinjene štete, utvrđivanje kriterijuma za dodelu naknade materijalne i nematerijalne štete, i praktičnim aspektima određivanja dotične naknade za sve vrste i kategorije.

Posebna pažnja je posvećena zakonskim odredbama Zakona o obligacionim odnosima od člana 136 do člana 193 kojima se uređuju vanugovorni obligacioni odnosi, odnosno nanošenje štete i druga srodna pitanja. Pored toga, obrađeni su najčešći oblici nanošenja štete u praksi, ka što su kršenje ugovora, povreda autorskih prava, povreda pravila konkurencije, nanošenje štete opasnim sredstvima, šteta prouzrokovana nezakonitim

radnjama za koje je sud odlučio o naknadi materijalne i nematerijalne štete.

Sudije učesnici imali su priliku da razgovaraju o različitim slučajevima obeštećenja iz sudske prakse u kojima je fokus bio na utvrđivanju visine štete i okolnosti koje su uticale na visinu naknade i smanjenje naknade.

Posebna pažnja je takođe posvećena obimu zahteva za obeštećenje, odnosno da li se traži samo obična odšteta ili i izgubljena dobit, kao i drugim specifičnostima kao što je tržišna cena oštećene stvari, jer je sud dužan da odštetu odredi prema tržišnoj ceni u vreme donošenja sudske odluke.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici obuke bili su: 43 sudije, od kojih 1 iz Vrhovnog suda, 8 iz Apelacionog suda i 34 iz Osnovnih sudova.

Obuka: Program obuke - Finansijska istraga i povraćaj imovine

---

Dana 6-10. februara 2023. godine, uz podršku UNDP/SAEK 3 i Bazelskog instituta za upravljanje, u okviru kontinuirane obuke, održana je obuka na temu 'Finansijska istraga i povraćaj imovine'.

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanje učesnika u vezi sa praćenjem imovine i organizovanjem dokaza u slučaju finansijskih istraga i povraćaja imovine.

Prvog i drugog dana obuka je uglavnom bila fokusirana na razmatranje važnih aspekata pranja novca, praćenja imovine, organizovanja elektronskih dokaza i elemenata kriminala u kontekstu domaćeg zakonodavstva.

Trećeg i četvrtog dana obuka je bila usmerena na finansijsko-istražne pristupe sa naglaskom na indirektnu metode za dokazivanje nezakonitih prihoda i međusobnu pravnu pomoć, kao i na mehanizme za konfiskaciju imovine.

Učesnici su četiri dana zaredom imali priliku da izvode praktične vežbe za praćenje imovine

i na taj način razgovaraju o eventualnim problemima i razmene najbolje prakse u relevantnim slučajevima.

Petog dana obuka je bila fokusirana na pripreme i prezentacije učesnika za studije slučaja.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, uz predstavljanje praktičnih slučajeva.

Korisnici ove obuke bili su: 10 policijskih službenika, 4 obaveštajna inspektora iz PAK-a, 2 stručna saradnika iz Osnovnog tužilaštva Uroševac i Priština, 2 stručnjaka i 1 administrator iz STRK, i eksperti iz Kancelarije specijalnog tužilaštva.

Obuka: Usklađivanje novih izmena Zakonika o krivičnom postupku sa Zakonikom pravde o maloletnicima

Dana 07. februara 2023. godine, uz podršku EULEX-a u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu ‘Usklađivanje novih izmena Zakonika o krivičnom postupku sa Zakonikom pravde o maloletnicima’.

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa novim odredbama Zakonika o krivičnom postupku i identifikacija zakonskih odredbi za usklađivanje sa Zakonikom pravde o maloletnicima.

Obuka je bila fokusirana na neusklađenost zakonskih odredbi Zakonika o krivičnom postupku i Zakonika pravde o maloletnicima koje su predstavile izazov za sudove i tužioce u praktičnoj primeni. Tokom obuke razrađene su zakonske izmene Zakonika o krivičnom postupku koje se odnose na prava žrtve i oštećenog, obaveznu odbranu o javnom trošku. U nastavku, postupanje po krivičnoj prijavi i pravo oštećenog ili žrtve da izjavi žalbu na odluku o odbacivanju krivične prijave, posebne istražne radnje, saslušanje i uzimanje iskaza u

prethodnom postupku, početni pretres i druge izmene od značaja.

Razgovarano je i o odbacivanju krivičnih prijava kao rezultatu rešavanja predmeta u kojima su maloletna lica kroz mere diverziteta ili u slučajevima oportuniteta i mogućnosti da oštećeni ili žrtva podnese tužbu protiv odbacivanja. Obradeno je i pitanje zaštite maloletnika i angažovanja zakonskih zastupnika u njihovoj zaštiti, i druge teme.

Metodologija obuke zasnovana je na interaktivnim diskusijama učesnika obuke i trenera.

Korisnici ove obuke bili su: 9 sudija, uglavnom sa osnovnog nivoa, i 18 tužilaca (1 iz Kancelarije glavnog državnog tužioca, 1 iz Apelacionog tužilaštva, i 16 sa osnovnog nivoa) i 1 pripravnik iz Tužilaštva.

Obuka: Ugovori i njihov raskid

Dana 08-09. februara 2023. godine, Akademija Pravde u okviru Programa kontinuirane obuke, sprovela je obuku na temu ‘Ugovori i njihov raskid’.

Cilj obuke je bio unapređenje znanja sudija o tumačenju ugovora u praksi za meritorno rešavanje predmeta u sudovima kada postoje zahtevi za ništavost ugovora i naknadu štete.

Prvog dana obuke, obrađeni su zakonski uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se ugovor smatrao ništavim i rušljivim, relativne i apsolutne povrede ugovora po zakonskim odredbama, rušljivi ugovor, pravni uzroci koji čine ugovor rušljivim, krug subjekata koji može zahtevati poništenje rušljivih ugovora, sporni postupak koji se odnosi na potvrđivanje relativne i apsolutne ništavosti ugovora kao i pravne posledice poništenja relativno nevažećeg ugovora.

Drugog dana razgovaralo se o položaju ugovornih strana i trećeg lica nakon raskida relativno nevažećeg ugovora, zakonskim rokovima u kojima se može tražiti raskid rušljivih ugovora, sredstvima obezbeđivanja

izvršenja ugovora, njihove vrste i karakteristike, ugovaranje sredstava obezbeđenja i način njihovog ostvarivanja i sudski postupak za rešavanje dotičnih sporova.

Kroz praktične slučajeve razjašnjene su dileme o konvalidaciji ili ne ugovora o kupoprodaji nepokretnosti koji nemaju formu, jednoglasno saglasni da ovi ugovori ne mogu biti kovalidirani, ali da kupoprodajni ugovor kao takav uživa sudsku zaštitu za dokazivanje svog postojanja. Posebna pažnja je posvećena i slučajevima falsifikovanja ovlašćenja, kao i konceptu pravnog poretka, pravilima društvenog morala, kao elementima koji ugovor čine apsolutno ništavim.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici obuke bili su 44 sudije, od kojih 1 iz Vrhovnog suda, 6 iz Apelacionog suda i 37 iz Osnovnih sudova.

Obuka: Novine Zakonika o krivičnom postupku

Dana 10-11. februara 2023. godine, uz podršku Američke ambasade, odnosno Kancelarije za razvoj tužilaštva, pomoć, i obuku u inostranstvu (OPDAT), održana je obuka na temu ‘Novine Zakonika o krivičnom postupku’.

Cilj ove obuke je bio upoznavanje učesnika sa novinama Zakonika o krivičnom postupku koje imaju za cilj neophodne i delotvorne promena.

Obuka je bila usmerena na obrađivanje i objašnjenje u vezi sa obaveznom odbranom, braniocem o javnom trošku i kada odbrana nije obavezna, i pravima oštećenog ili žrtve.

Nastavljeno je sa odbacivanjem krivične prijave, pravom žalbe na rešenje, posebnim istražnim merama, zaštitom svedoka, ispitivanjem u prethodnom postupku, izjavama u prethodnom postupku, posebnom istražnom mogućnošću, istragom (vremensko ograničenje istrage, odsustvo i ponovno otvaranje istrage).

Razmatranje ovih pitanja obavljeno je kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi sudova i tužilaštava.

Na ovoj obuci razgovaralo se i o Sporazumu o priznanju krivice i svedocima saradnicima, javnom pristupu optužnici i objavljivanju presude.

Između ostalog, obrađeno je: drugi pretres, potvrđena optužnica i određivanje sudskog pretresa, nastavljajući sa standardom razmatranja pritužbi, bitne povrede, preinačenje presude od strane Apelacionog suda, zahtev za zaštitu zakonitosti, sekvestracija i konfiskacija, i krivični postupak koji uključuje izvršioce sa mentalnim smetnjama.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama uz predstavljanje praktičnih slučajeva.

Učesnici ove obuke bili su: 15 sudija (3 iz Apelacionog i 12 iz Osnovnog nivoa), 13 tužilaca (1 iz Kancelarije glavnog državnog tužioca, 5 iz STRK i 7 sa osnovnog nivoa) i 10 advokata

Obuka: Specijalizovani program obuke - Nasilje u porodici

Dana 14. i 15. februara 2023. godine, u saradnji sa UNDP-om, u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu "Specijalizovani program obuke – Nasilje u porodici".

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija, tužioca i drugih relevantnih aktera u vezi sa zakonskim odredbama koje se odnose na istragu i gonjenje slučajeva nasilja u porodici radi meritorne odluke dotičnih predmeta.

Dva dana zaredom razmatrani su izazovi sa kojima se suočavaju u praksi, u krivičnim i građanskim stvarima.

Posebna pažnja je posvećena neadekvatnoj praksi u pogledu opisa dispozitiva krivičnog dela nasilja u porodici, nedokazovanju krivičnog dela nasilja u porodici. Isticani su i nedostaci pojedinih odluka u parničnom postupku zbog nejasnoće dispozitiva, koje na kraju rezultira nepodobnom odlukom za izvršenje.

Iz zajedničkih razgovora otklonjeni su pojedini praktični problemi koji se odnose na loše prakse u načinu saslušanja žrtava nasilja u

porodici, posebno žrtava psihičkog nasilja, dokazivanje nasilja u porodici, jasan opis radnji izvršilaca nasilja u porodici, identifikacija nasilja u porodici izraženog kroz psihičko nasilje.

Takođe, učesnici su imali priliku da se upoznaju sa digitalnom platformom LEXDOKS, koja će ubuduće služiti korisnicima za pravna istraživanja i brz pristup svim dokumentima zakonodavstva i sudske prakse Republike Kosovo, čineći ih elektronski lako dostupnim.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, uz predstavljanje praktičnih slučajeva.

Korisnici ove obuke bili su: 11 sudija iz osnovnih sudova, 7 tužilaca (1 iz Kancelarije glavnog državnog tužioca i 6 tužilaca iz osnovnih tužilaštava), 1 službenik za zaštitu žrtava i 1 službenik iz socijalne službe.

Radionica o izradi Vodiča za konfiskaciju

Dana 15. i 16. februara 2023. godine, u saradnji sa Američkom ambasadam/OPDAT, u okviru kontinuirane obuke, održana je radionica o izradi Vodiča za konfiskaciju.

Cilj radionice bio je izrada Vodiča za konfiskaciju prema Krivičnom zakoniku i Zakoniku o krivičnom postupku Republike Kosovo.

Prvobitno, učesnici ove radionice, koji su uglavnom bili tužioci koji su ujedno i koordinatori mreže za konfiskaciju i drugi relevantni akteri, razgovarali su o strukturi i sadržaju vodiča. U nastavku su se saglasili da

vodič treba da bude što praktičniji i da sadrži sve konkretne faze koje se moraju sprovesti u slučajevima konfiskacije u skladu sa novim zakonskim izmenama Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku.

Koordinisani svi zajedno u radnim grupama dva dana zaredom, radili su na izradi Vodiča, koji se, kada bude finalizovan, preporučuje da ga primenjuju svi organi sprovođenja zakona.

Tokom radionice, Akademija Pravde je potvrdila svoju posvećenost za obezbeđivanje obuke o sekvestraciji i konfiskaciji, u okviru koje će implementacija Vodiča za konfiskaciju biti sastavni deo. Na radionici je bilo reči i o održavanju redovnih sastanaka sa koordinatorima mreže za konfiskaciju.

Učesnici radionice bili su koordinatori mreže za konfiskaciju Tužilačkog sistema, odnosno 8 tužilaca iz svih regiona, 1 sudija, 1 službenik Agencije za konfiskaciju i sekvestraciju, i 1 savetnik iz Tužilačkog saveta Kosova

Radionica: Pravda uoči zaštite podataka o ličnosti

Dana 21. februara 2023. godine, u saradnji sa Agencijom za informacije i privatnost i EULEX-om, u okviru kontinuirane obuke, održana je radionica na temu 'Pravda uoči zaštite podataka o ličnosti.

Cilj ove radionice bio je unapređenje znanja sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka u vezi sa ustavnim i zakonskim okvirom za zaštitu podataka o ličnosti i njegovu pravilnu primenu u praksi od strane svih organa za sprovođenje zakona.

Prilikom radionice razgovarano je o osnovnim konceptima Ustava Kosova i Zakona o zaštiti ličnih podataka, o standardima koje je izgradio Evropski sud za ljudska prava u ovoj oblasti; i ulogu Agencije i sudske zaštite.

Tokom ove radionice razgovaralo se o konkretnim slučajevima koji su se desili u pravosuđu i ulozi suda u zaštiti podataka o ličnosti. Istaknute su situacije kako sudije, tužioci ili policija treba da postupaju

proporcionalno, kako ne bi oštetili istrage, odnosno pristup javnim dokumentima i istovremeno zaštitili podatke o ličnosti. Razgovarano je i o određenim slučajevima koji bi eventualno mogli završiti na sudu i načinu na koji sudovi postupaju u takvim situacijama, odnosno ovlašćenjima sudova da pruže zaštitu u ovim slučajevima.

Metodologija radionice bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici ove radionice bili su 1 sudija, 3 tužioca, 31 administrativno osoblje sudova i tužilaštava, koji su uglavnom bili iz redova službenika za informisanje i monitoring medija, rukovodioci Kancelarije za upravljanje predmeta, stručni saradnici i drugi službenici, 13 policijskih službenika i 3 iz SSK-a, Agencije za sudsku medicinu i Ministarstva pravde.

Obuka: Postupak ponovnog odlučivanja

Dana 21. februara 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu ‘Postupak ponovnog odlučivanja’.

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija o postupku vraćanja predmeta na ponovni postupak ili odlučivanje.

Tokom obuke obrađeni su važni aspekti postupka, počev od sudskog ročišta; Upravljanje dokazima i izvođenje novih dokaza; Preporuke Apelacionog suda i Vrhovnog suda; Otklanjanje primedbi i povreda kao i obračun troškova postupka.

Razgovarano je i o slučaju poništenja, odnosno poništaja odluke prvostepenog suda, od strane drugostepenog suda, kada se predmet sa svim spisima predmeta vraća istom prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Predmet se može poništiti i od strane Vrhovnog suda Kosova, kao trećestepeni sud. Kada se predmet drugostepenog i prvostepenog suda poništi od strane Vrhovnog suda Kosova, dotični sud sve spise predmeta vraća istom prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje-ponovno suđenje, dok

kada Vrhovni sud Kosova poništi samo presudu Apelacionog suda, u tom slučaju vraća predmet sa spisima predmeta Apelacionom sudu Kosova na ponovno suđenje i odlučivanje.

Prilikom ove obuke, kroz praktične slučajeve, razjašnjene su dileme koje se odnose na postupak koji sud mora da razvije nakon vraćanja predmeta na ponovno suđenje, počev od zakazivanja ročišta, poziva stranaka i drugih učesnika u postupku, izvođenje dokaza i ponovno odlučivanje o svim spornim pitanjima.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici obuke bili su 25 polaznika, od kojih 24 sudije (1 iz Apelacionog i 23 iz Osnovnog nivoa) i 1 tužioc iz Osnovnog tužilaštva.

Obuka: Specijalizovani program obuke - Organizovani kriminal – sesija I

Dana 21-22. februara 2023. godine, Akademija Pravde u saradnji sa US-DOJ/OPDAT, u okviru Programa kontinuirane obuke, sprovela je obuku na temu ‘Specijalizovani program obuke -Organizovani kriminal – sesija I’

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa krivičnim delima organizovanog kriminala i pravilna primena zakona na snazi u relevantnim slučajevima.

Pravni okvir protiv organizovanog kriminala i tržišta organizovanog kriminala.

Obuka je prvog dana bila fokusirana na razmatranje pravnog okvira protiv organizovanog kriminala i tržišta korupcije, uzrocima i olakšavajućim faktorima organizovanog kriminala, kao i infiltracije organizovanog kriminala u privredne subjekte i javne institucije. Za sve ovo, učesnici su postavljali pitanja i na njih istovremeno odgovarali, nudeći adekvatna zakonska rešenja u dotičnim slučajevima.

Drugog dana obuka je bila fokusirana na vezu između organizovanog kriminala, pranja novca

i korupcije, strategije istrage organizovanog kriminala i istražnih tehnika, ciljeva dokazivanja i timskog pristupa istrazi i borbi protiv organizovanog kriminala. Posebna pažnja je posvećena oblicima organizovanog kriminala u grupe i oblicima saradnje u izvršenju krivičnih dela.

Učesnici su imali priliku da razgovaraju o studiji slučaja o organizovanom kriminalu i perspektivi SAD u suočavanju sa ovim slučajevima.

Metodologija obuke zasnovana je na interaktivnim diskusijama učesnika obuke i trenera.

Korisnici ove obuke bili su: 8 sudija, uglavnom sa osnovnog nivoa, i 9 tužilaca, od kojih 1 iz Kancelarije Državnog tužioca, 3 iz Specijalnog tužilaštva, 1 iz Apelacionog tužilaštva i 4 iz osnovnog nivoa.

Obuka: “Sudski postupak u slučaju meritorne odluke u predmetu upravnog spora”

Dana 23. februara 2023. godine, uz podršku nemačkog GIZ-a, u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu ‘Sudski postupak u slučaju meritorne odluke u upravnom postupku’.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija i državnih službenika o ulozi i značaju sudskog postupka u upravnom sporu i pravilnoj primeni zakona na snazi u dotičnom postupku.

U prvom delu obrađeno je: zakonske odredbe za upravni spor, predmet upravnog spora; specifičnosti glavnog pretresa (Dokazni postupak, Ocena predloga veštačenja stranaka u postupku, Dodela veštačenja po službenoj dužnosti). Dok je u drugom delu bilo reči o značaju odluka Odeljenja za upravne poslove Osnovnog suda; i Pravilnu primenu odredaba upravnog spornog postupka, sa posebnim naglaskom na postupak po pravnim lekovima.

Tokom obuke fokus je bio na problemima, izazovima i rešenjima, u slučaju meritornog odlučivanja pitanja u upravnom spornom postupku. Nakon debate, pružena su praktična rešenja zasnovana na zakonu koja će olakšati rad sudijama u postupku prilikom suđenja dotičnih predmeta. Obuka je bila fokusirana i na postupak pokretanja upravnog spora, razvoj dotičnog postupka i njegovo okončanje u tri sudske instance i kako se isti razvija u nadležnom sudu protiv pravosnažnih upravnih odluka javnih organa državne vlasti u Kosovo.

Na obuci je konstatovano da Sud odlučuje u glavnom pretresu u predmetu upravnog spora na osnovu činjenica utvrđenih u upravnom

postupku. Ako sud utvrdi da se upravni spor ne može ispitati na osnovu činjenica dokazanih u upravnom postupku s obzirom na dokazano činjenično stanje, postoje protivrečnosti u aktima koje u bitnim tačkama nisu u potpunosti dokazane, budući da se iz dokazanih činjenica izvlači nepravičan zaključak sa stanovišta činjeničnog stanja, ili nalazi da u upravnom postupku nisu poštovana pravila postupka koja bi bila od značaja za rešavanje predmeta, sud će presudom poništiti osporeni upravni akt.

Tokom razvoja obuke identifikovana su pitanja koja su izazvala poteškoće u slučaju donošenja odluka u upravnom sporu, ista su obrađena kroz objašnjenja na osnovu praktičnih slučajeva i konkretnih primera koji se iznose u sudskim postupcima prilikom rešavanja konkretnih predmeta. Kroz razgovore i razmenu iskustava tokom rada sudija, razgovarano je i o osnovnim pravilima dotičnog postupka prema ZUS, sa posebnim naglaskom na specifičnosti sadržane u postupku meritornog suđenja. Bio je to trening praktičnog karaktera praćen diskusijom učesnika kao i razmenom suprotstavljenih mišljenja i stavova.

Službenici institucija učesnica, tokom svih diskusija, postavljali su pitanja i dileme sa kojima se susreću u svakodnevnom radu, istovremeno su dobijali pojašnjenja i korisne odgovore od trenera. Istovremeno, na ovom okruglom stolu su izneti i stavovi institucija učesnica kada su stranke u upravnom postupku i upravnom spornom postupku.

Učesnici ovog okruglog stola bili su: 10 učesnika, od kojih 5 sudija iz Odeljenja za upravne poslove, Opšteg odeljenja i Komercijalnog suda, 4 inspektora i 1 pravni službenik iz Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja (Inspektorat životne sredine, voda, prirode, Prostornog planiranja i izgradnja).

Obuka: Posredovanje (građansko) region Priština – Mitrovica

Dana 28. februara 2023. godine, uz podršku USAID Programa – Komercijalno pravo, koji sprovodi DEXIS, u okviru kontinuirane obuke, održana je obuka na temu ‘Posredovanje u građanskim stvarima’, za sudije i posrednike regiona Prištine i Mitrovice.

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja učesnika o posredovanju u građanskopravnom aspektu i njenoj primeni u praksi kao alternativnom metodu rešavanja sporova u eventualnim slučajevima kako bi se ispunile potrebe stranaka i istovremeno smanjio broj sudskih predmeta.

Tokom ove obuke, kroz praktične slučajeve, razmotreni su bitni aspekti upućivanja predmeta u postupak posredovanja, obavezno posredovanje, postupak odobravanja ili otkazivanja sporazuma o posredovanju, postupak posredovanja, sporazum o posredovanju i posrednik, njihova uloga i

odgovornost.

Učesnici obuke iz oba regiona imali su priliku da razgovaraju o određenim sporovima koji su pogodni da se razviju u postupku posredovanja, kao i o drugim predmetima za koje je predviđeno obavezno posredovanje. Posebna pažnja je posvećena upućivanju predmeta u postupak posredovanja, što je diskreciono pravo sudija, ne zanemarujući volju stranaka u sporu i u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama.

Primenjena metodologija je bila kombinovanog karaktera, sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama.

Korisnici ove obuke bili su: 8 sudija, 4 stručna saradnika i 12 posrednika iz regiona Prištine i Mitrovice.

Aktivnosti za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava

Optužnica i početni pretres

Dana 28. februara 2023. godine, u okviru obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava, realizovana je naredna obuka iz Osnovnog modula – krivičnoprocesni aspekt na temu ‘Optužnica i početni pretres’.

Cilj ove obuke bio je razvoj stručnih kapaciteta stručnih saradnika u pravilnom sastavljanju optužnica i početni pretres u skladu sa zakonskim odredbama.

Obuka je prvobitno bila fokusirana na domaći pravni okvir i iz ugla EKLJP u vezi sa optužnicom sa naglaskom na elemente koje treba uzeti u obzir prilikom izrade kao što su pravni naziv krivičnog dela, dokazi koje treba izvesti i obrazloženje.

Posebna pažnja je posvećena slučajevima kada je optužnica podignuta bez razvoja istrage i slučajevima kada je optužnica podignuta nakon sprovedene istrage. U svakom slučaju, naglašeno je da tužilac dolazi do zaključka da pravni dokazi koje je obezbedio stvaraju osnovanu sumnju da je učinjeno krivično delo i da je izvršilac dotičnog dela samo okrivljeni. U

nastavku su naglašeni i slučajevi kada je vođena posebna istraga i da se u optužnici navode imena sudija koji su činili veće posebne istražne mogućnosti, imovina ako je sud predložio za konfiskaciju, dokazi na osnovu kojih se zasniva konfiskacija, predlog za određivanje pritvora ili puštanje iz pritvora ako se okrivljeni nalazi u pritvoru.

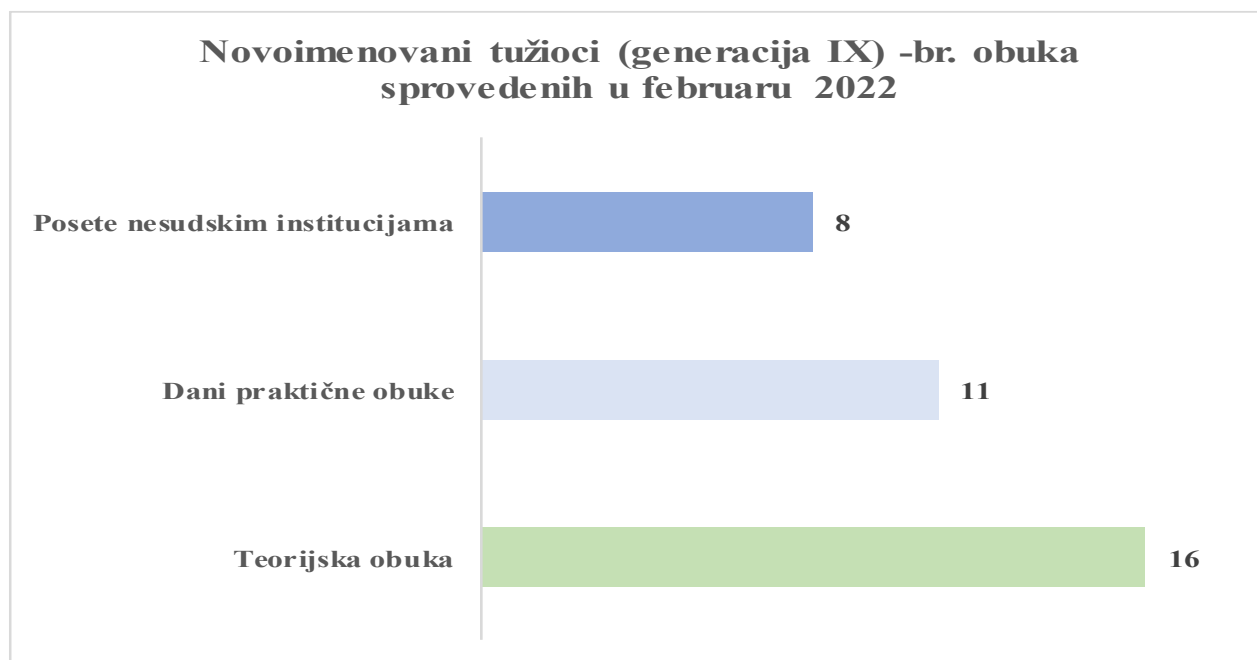
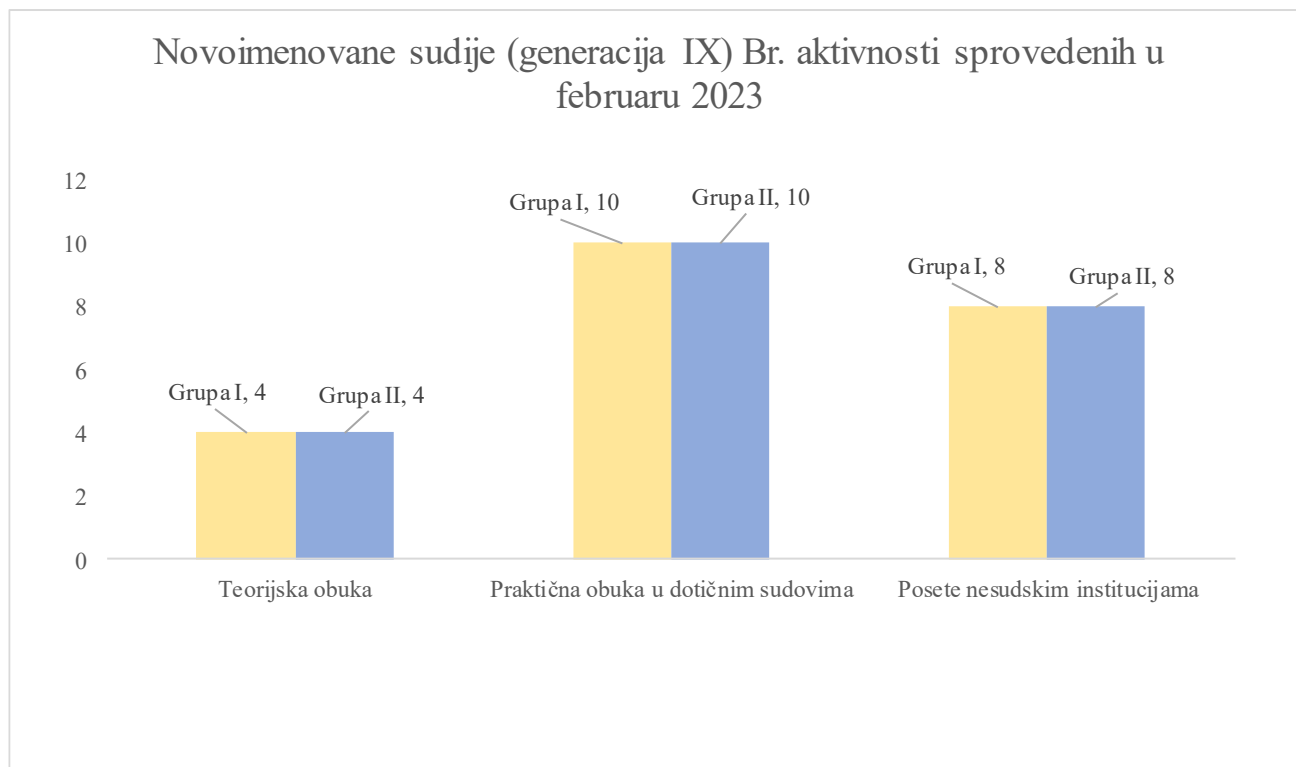
Tokom obuke obrađen je i aspekt formalne kontrole optužnice, postupka podizanja optužnice i početnog pretresa, koji se mora zakazati u roku od 30 dana od podizanja optužnice.

U drugom delu, učesnici su imali priliku da uvežbaju izradu optužnice na osnovu datih hipotetičkih slučajeva i na ovaj način, uz preporuke trenera, izradu optužnice i odgovarajuće zakonske predloge.

Korisnici ove obuke bili su 24 stručna saradnika i pravna službenika iz sudova i tužilaštava Kosova. Od njih 4 iz sudova i 20 iz tužilaštava.

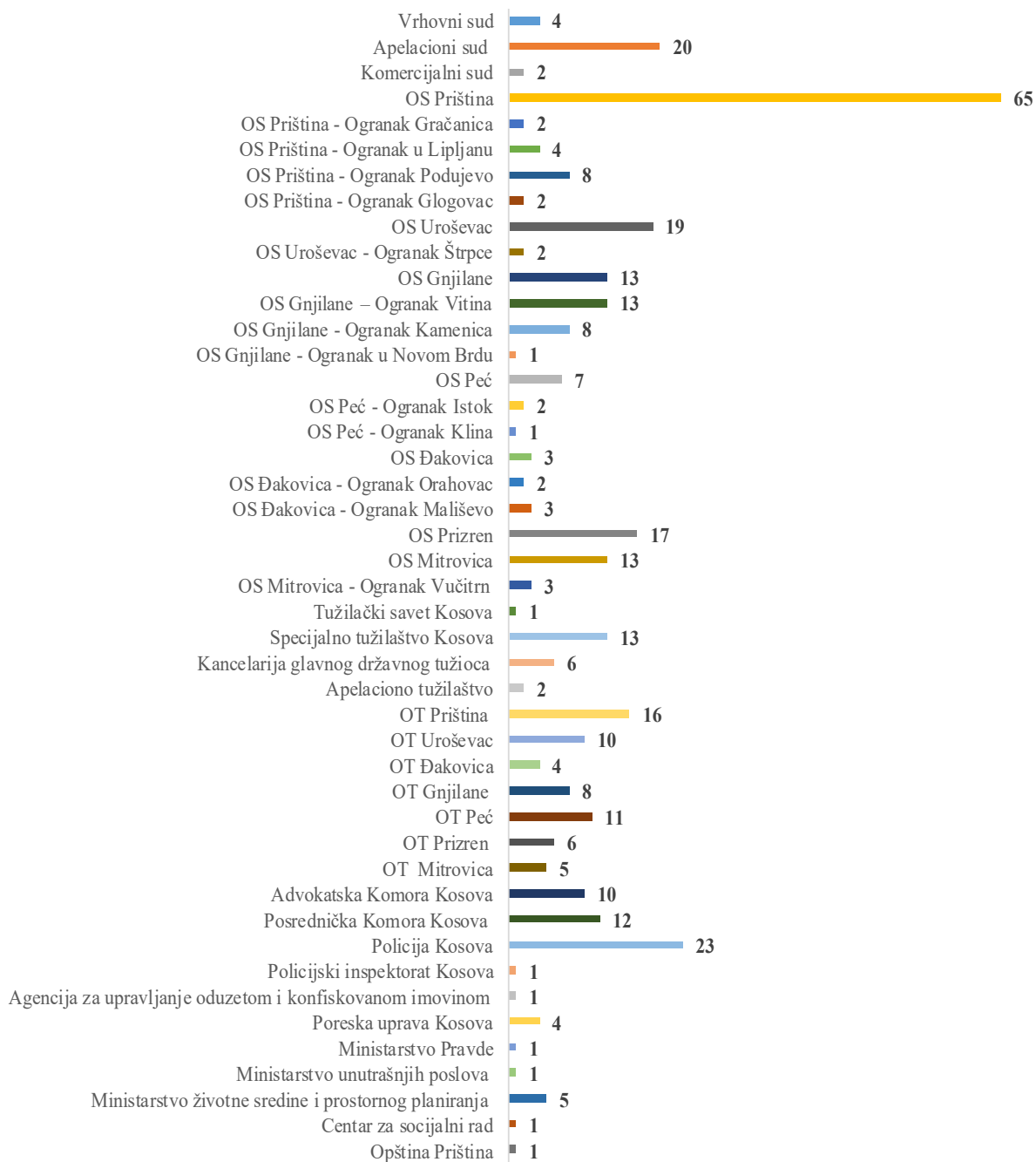

Prisustvo na treninzima na PTF predstavljeno kroz grafikone

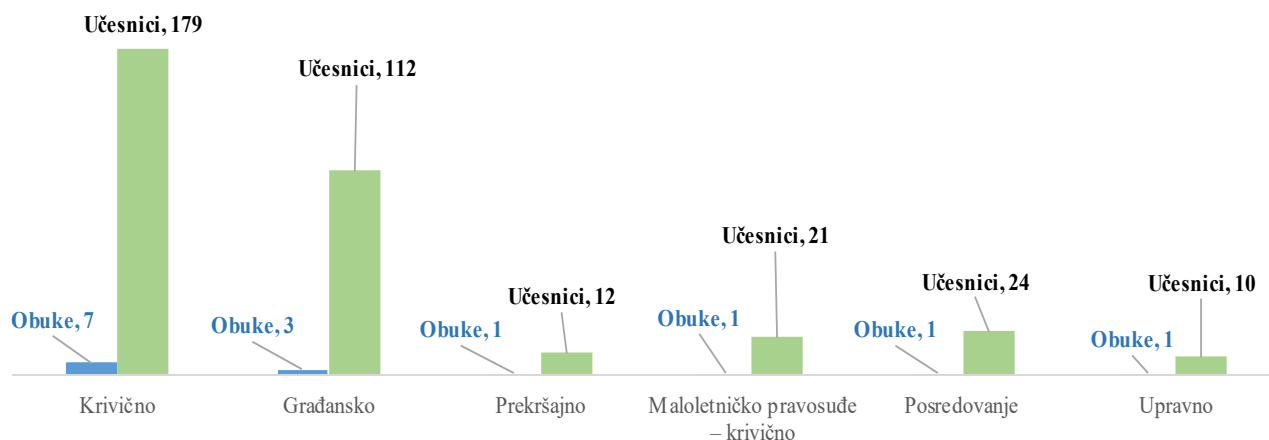
Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

Broj učešća na obukama na osnovu institucija-februar 2023

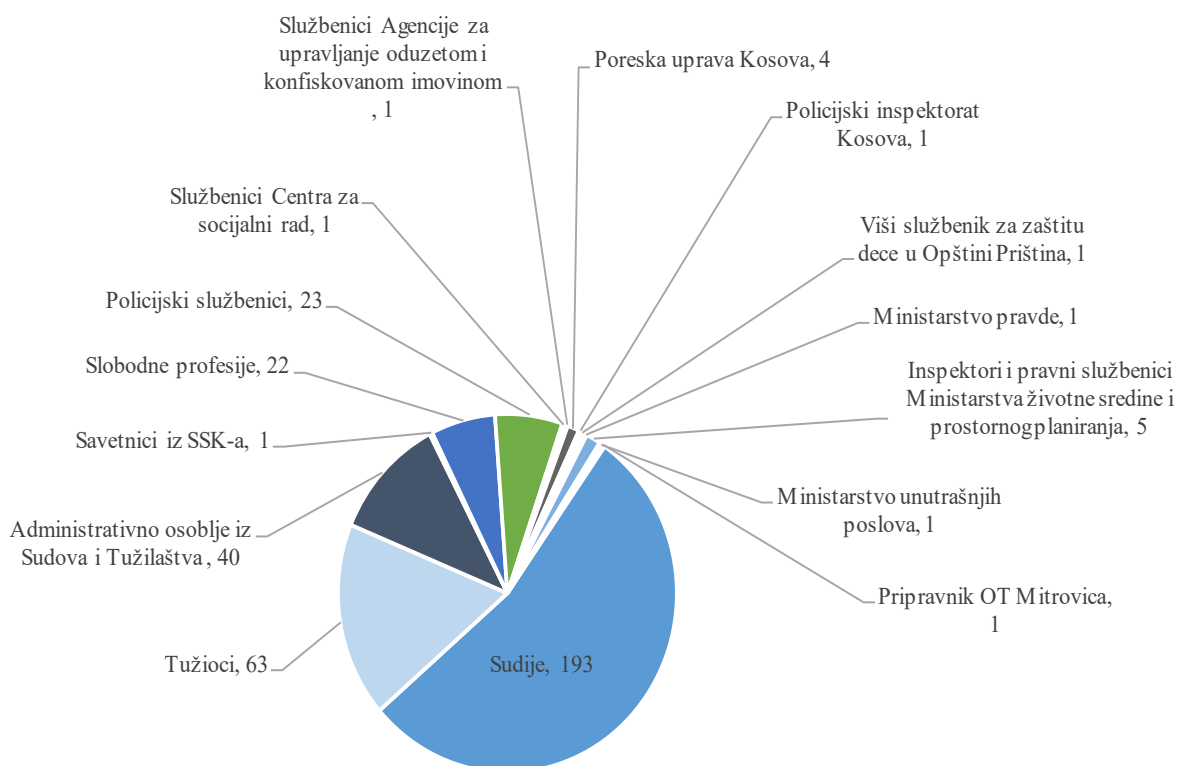

Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

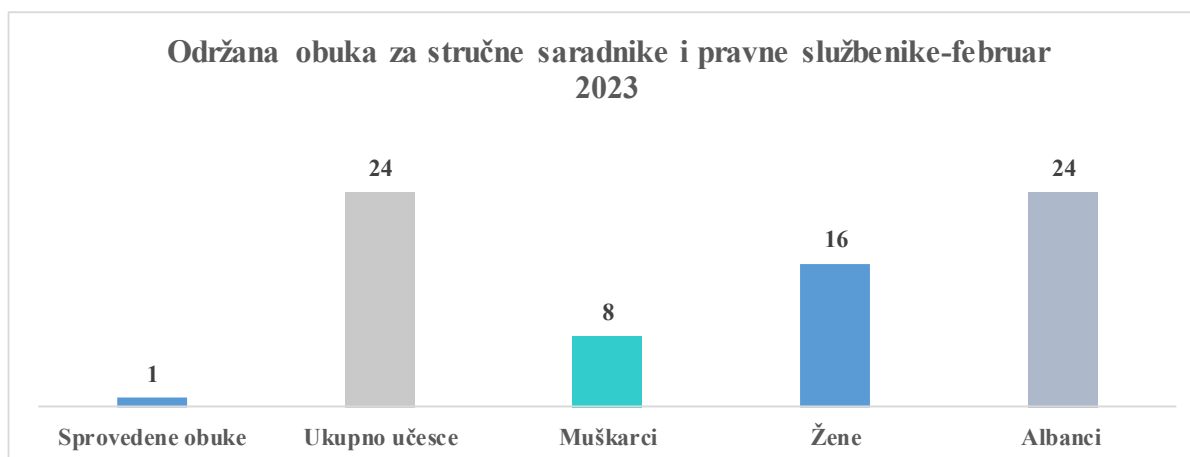
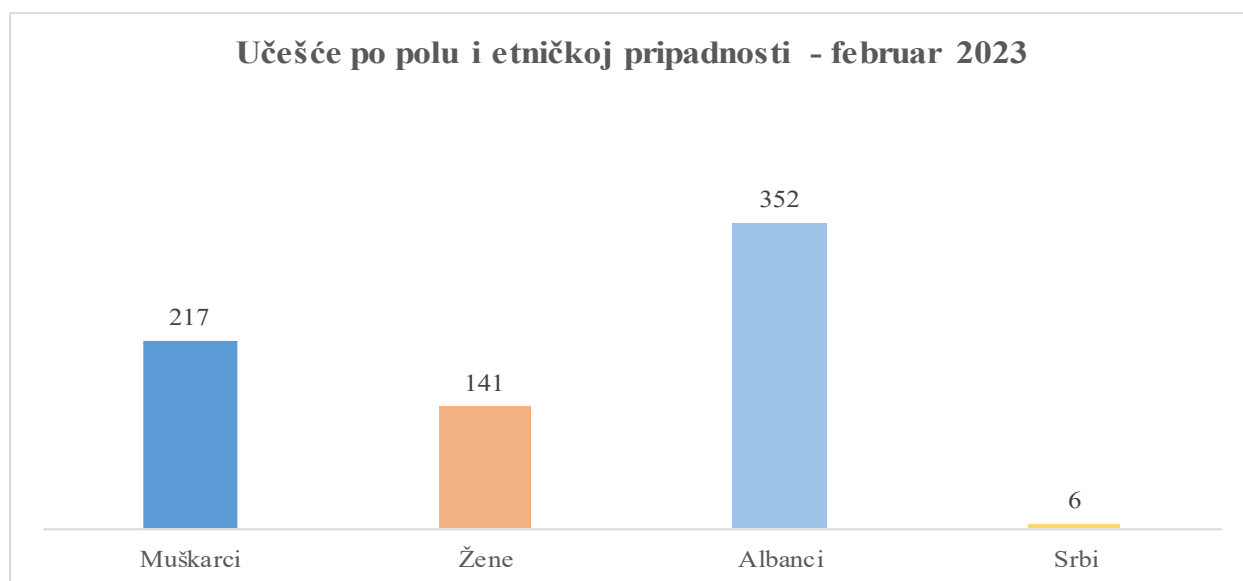
Broj učesnici i sprovedenih obuka prema oblasti- februar 2023

Broj učesća na sprovedenim obukama - februar 2023

Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

Akademija Pravde

<https://ad.rks-gov.net>

infoad@rks-gov.net

Ul. "Muharrem Fejza"- br. 1-3, Prishtinë

Tel:+383 38 200 18 660